

Bemærkninger omkring høring om forslag til program for støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) for 2014 til 2020.

Fra LiebhaverSkovfogeden, et privat rådgivningsfirma, som planlægger og gennemfører en bred vifte af naturprojekter.

Vi stiller os uforstående over for beslutningen om at ikke længere at give tilskud til Natur- og Miljøprojekter, da det er en ordning, der har været stor efterspørgsel på. I 2014 blev der søgt 43 mio. kr. i tilskud - selvom der kun var afsat 13 mio. i puljen. Dette vidner om at mange lodsejere gerne vil tage landbrugsjord ud af drift til stor gavn for naturen.

Vi får mange forespørgsler på ordningen, og har allerede nu ca. 10 kunder som ønsker at søge tilskud efter ordningen i 2014. I 2012 og 2013 søgte vi henholdsvis om tilskud til 23 og 25 natur og miljøprojekter, heriblandt også planlægningsprojekter. Planlægningsprojekter som nu er tæt på at være værdiløse.

Ordningen er set med vores faglige øjne en effektiv og billig måde til at få mere natur i det ellers kultiverede landskab.

Der var i 2013 meget stor efterspørgsel på græsnings projekter - ud af 295 søgte projekter var 167 græsningsprojekter. Hvorfor man ikke længere ønsker at give støtte til sådanne projekter er uforståeligt for os. Græsning er den bedste måde at pleje lysåbne arealer på. Arealer der ofte ikke er rentable at dyrke, da de er for fugtige eller kuperede. Disse arealer er ligeledes hjemsted for mange bilag VI arter, både planter og dyr, der tilgodeses ved græsningen.

Det er vores erfaring fra LiebhaverSkovfogeden at mange lodsejere anvender ordningen til at omlægge hele deres ejendom fra konventionel drift til en naturejendom. Dette sker ofte i sammenhæng med skovrejsning m.m.. Vi har mange eksempler på ejendomme hvor der i sammenhæng, er etableret søer, græsning samt plantet skov. (se de 2 vedhæftede eksempler).

Endelig har vi tidligere etableret en række private vådområder. Den optimale vedligeholdelse af disse store arealer er afgræsning, men det er ikke et krav. Til hovedparten af disse har vi overbevist ejerne om at de bør hegne. Det har de fleste indvilliget i, bl.a. betinget af at vi kunne opnå tilskud til hegning via Natur og Miljøprojektordningen. Konkret har vi lavet tre vådområdeprojekter i 2012 og et vådområdeprojekt i 2013, som vi også har søgt græsningsprojekter til. Hvis tilskudsordningen bortfalder, er der stor risiko for at græsningsprojekterne ikke gennemføres, til stort tab for vådområdeprojektet.

Fra drøm til
virkelighed

Rådgivning · Projektering · Entreprenørstyring

30. januar 2014

Set i forhold til eksempelvis læplantningsordningen, får man med natur- og miljøprojektordningen, som er meget bred, større variation samt bedre forhold for naturen og dyrelivet. Læhegn fremstår ofte monotone i landskabet. Herudover dybdepløjes i stort omfang, samt renholdes intensivt. Dette efterlader en gold jord, med ringe livsbetingelser for flora og fauna i en årrække. Såfremt der skal prioriteres er det vores klare vurdering, at det læplantningsordningen, som har kørt i adskillige årtier, der bør bortprioriteres.

Vi har som sagt stor erfaring med pleje, beskyttelse og etablering af forskellig natur og stiller os gerne til rådighed for spørgsmål, vurderinger m.m. hvis det ønskes.

Med venlig hilsen

Claus Hemmingsen

Skovfoged, Indehaver af LiebhaverSkovfogeden

Mette Skov Mærsk

Skovfoged, Ansat hos LiebhaverSkovfogeden

Fra drøm til
virkelighed

Rådgivning · Projektering · Entreprenørstyring